

SZIMÓNIDÉSZ SZKOPASZHOZ ÍRT DALA

Szimónidész költeménye a görög morálfilozófia egyik kedvelt hivatkozási pontja, többen is idézik, de sajnos csak ugyanazokat a sorokat, amelyeket Platónról is ismerünk. A rekonstrukciók alapján a vers egy viszonylag rövid kardal lehetett, négy strófából állt. A költemény, ha nem is maradt fenn teljesen, kisebb lakúnákat leszámítva viszonylag jól rekonstruálható, s a gondolatmenet – az első versszak hiányzó soraitól eltekintve – többé-kevésbé világos.

Az alábbiakban az általánosan elfogadott rekonstrukció alapján közlöm a verset Devecseri Gábor fordításában, valamint saját, szöveghűségre törekvő prózafordításomban.

Ehhez D. L. Page szövegkiadását vettem alapul: *Poetae Melici Graeci*, ed. D. L. Page, Oxford, 1962, fr. 542 (a vers ugyancsak megtalálható in: *Lyrice Graeca Selecta*, ed. D. L. Page, Oxford, 1967, fr. 370).

<p>Válni nehéz igazán nekünk derékké, hogy a kéz váljék s a láb, meg az elme is jóvá teljesen és ne érje semmi gáncs. [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...]</p> <p>Nem hihetem, hogy a Pittakosz beszéde helyes, ámbar bölcs a férfit, mégis ez nem helyes szava: „lenni jónak oly nehéz”. Csak az istené ily magas jog, az emberek nem kerülhetik el; silány lesz, akit a védhetetlen csapás leterít. Mindenki jó, hogyha tette helyes, de rossz, hogyha nem [...] [míg legjobb többnyire az, [kit istenek szeretnek.</p> <p>Éppen ezért sohasem fogom kutatni, ami nem jön meg sosem; s a hiú remény nem foglalja el életem haszontalan, hogy azok között megtaláljam a gáncstalant, kik földünk kenyerét eszik; de ha föllelem, hírt adok neked is. Dicsérem és kedvelem nagyon azt</p>	<p>Nehéz dolog, hogy az emberből igazán jó férfiú váljék, kinek keze, lába, esze tökéletes, feddhetetlenül megalkotott; [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...]</p> <p>Mégis, szerintem, hamisan szól Pittakosz mondása, hiába származik bölcs férfiútól: „jó embernek lenni nehéz” - mondta. Ily kiváltság talán csak egyedül istené lehet, s nincs olyan, hogy az ember ne legyen rossz, ha egy elháríthatatlan csapás leteríti: mert minden ember jó, ha jól megy sora (jól teljesít?), és rossz, ha rosszul [<i>a leginkább pedig az jó, akit az istenek szeretnek</i>¹</p> <p>Ezért a számomra kiszabott időt nem fogom hiú és megvalósíthatatlan reményekre fecsérelni, nem fogom kutatni a feddhetetlen embert, mert lehetetlen, hogy bárkiből ilyen legyen, közülünk, akik csak élvezzük a tágas föld gyümölcseit: de ha mégis találkozom vele, hírt adok nektek róla. Mindenkit</p>
--	--

¹ Azokat a sorokat, amelyekről a görög eredeti alapján nem dönthető el egyértelműen, hogy a versből vett idézetről, vagy Szókratész megjegyzéséről, esetleg parafrázisáról van-e szó, dőlt betűvel szedjük.

<p>mind önként ki nem tesz semmi rútat; a sorssal istenek se küzdenek.</p> <p>[... [... kedves mind nekem, aki nem gonosz, s nem vad indulatú nagyon, s tudja, mit szeret állama, s aki tiszta is; őt bizony sohasem ócsárolom. Mert a balgatagok sokan vannak. Úgy van: minden szép, mibe rút keverve nincsen.</p> <p>(ford. Devecseri Gábor)</p>	<p>dicsérek és kedvelek, aki szándékosan nem követ el csúnya dolgot, mert bizony a végzettel még az istenek sem harcolnak.</p> <p>[... [... <i>[Nem szeretek vádaskodni, nekem bőven elég aki nem rossz</i> aki nem nagyon féktelen, s a jogot, ami a város hasznára van, szem előtt tartja, aki tiszta férfiú; őt én nem illetem rossz szóval: merthogy az együgyű bolondok nemzetsége határtalan. Minden szép, ha nem keveredik csúnya hozzá.</p>
--	---